

?ntibak Ettirici Liderlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?ntibak Ettirici Liderlik Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23721>

Özet

İntibak Ettirici Liderlik Ölçeği, eğitim yönetimi alanında, okul müdürlerinin sergilediği intibak ettirici liderlik davranışları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, Hamit Özen tarafından 2015 yılında tamamlanan ve okul müdürlerinin kullandığı **motivasyonel dilin** intibak ettirici liderlik üzerindeki etkisini inceleyen kapsamlı bir **doktora tezi** çalışmasının bir parçası olarak ortaya konmuştur. Bu ölçek, özellikle örgütsel değişim ve karmaşık sorunlarla (adaptif zorluklar) başa çıkma süreçlerinde liderlik rollerini değerlendirmeye odaklanmaktadır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, Türk eğitim sistemi bağlamında, liderlik literatüründeki temel kuramsal çerçevelerden beslenerek gerçekleştirilmiştir. Amacı, okul yöneticilerinin adaptif zorlukları tanımlama, personeli mobilize etme ve örgütsel öğrenmeyi teşvik etme yeteneklerini nicel olarak saptamaktır. Ölçeğin geliştirilme aşamasında, geçerlik ve güvenilirlik analizleri (Faktör Analizi ve İç Tutarlılık) yapılmış olup, bu analizlerin detayları yayımlanmamış olan doktora tezinde yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler

İntibak Ettirici Liderlik, Adaptif Liderlik, **Okul Yöneticisi**, Motivasyonel Dil, Ölçek Geliştirme, Eğitim Yönetimi, **Doktora Tezi**.

Yazarlar

Hamit Özen

Amaç

İntibak Ettirici Liderlik Ölçeği'nin temel amacı, eğitim kurumları yöneticilerinin (özellikle okul müdürlerinin) intibak ettirici liderlik davranışları ne ölçüde sergilediklerini saptamak üzere geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda, araç, liderlerin çevrelerindeki değişime uyum sağlama, belirsizliği yönetme ve adaptif zorlukları çözme becerilerini değerlendirmektedir.

Ölçeğin geliştirilme süreci, aynı zamanda, okul müdürlerinin kullandığı iletişim dayalı stratejiler olan motivasyonel dilin, intibak ettirici liderlik performansları üzerindeki potansiyel etkisini inceleyen daha büyük bir araştırmanın metodolojik gereksinimlerini karşılamak üzere tasarlanmıştır. Bu nedenle ölçek, sadece liderlik düzeyini ölçmekle kalmaz, aynı zamanda bu liderliğin teorik olarak ilgili diğer yapılarla (motivasyonel dil gibi) ilişkisini de araştırmaya olanak tanır.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, Ronald Heifetz ve arkadaşlar? tarafından geli?tirilen **?ntibak Ettirici Liderlik** (Adaptive Leadership) kuram?na dayanmaktadır. Bu yap?, liderli?in teknik sorunlar?n çözümlerine, bireylerin ve organizasyonlar?n de?erlerini, inançlar?n? ve davran?mlar?n? de?irtmesini gerektiren adaptif zorluklarla ba?a ç?kma sürecini merkeze alır. Bu tür liderlik, çal??anlar? zorluklarla yüzleşmeye, sorumluluk almaya ve öğrenmeye te?vik etmeyi gerektirir.

?ntibak Ettirici Liderlik yap?s? genellikle birden fazla alt boyuttan oluşur. Tipik olarak bu alt boyutlar; adaptif zorluklar? te?his etme, insanlar? zorluklar?n üstesinden gelmek için mobilize etme, çat??may? yönetme, düzeni yeniden tesis etme ve odak noktas?n? koruma gibi unsurlar? içerir. Ölçe?in nihai faktör yap?s?, tezin bulgular?na göre belirlenmi? olup, eğitim yöneticilerinin bu karma??k liderlik rollerini nasıl yerine getirdi?ine dair detaylı bir profil sunmayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamaktadır (-). Ancak, ölçe?in bir **doktora tezi** kapsamında geli?tirilmesi olması nedeniyle, yüksek akademik standartlara uygun olarak geçerlik çal??malar?n?n (içerik geçerli?i, yap? geçerli?i ve olası ölçüt ba??mlı geçerlik) yapılmı? oldu?u varsayılmaktadır. Yap? geçerli?i için genellikle aç?mlayıcı ve do?rulayıcı faktör analizleri kullanılmı?tır.

Ölçe?in geli?tirildi?i tezin tam metnine erişim sağlanmas?, yürütülen geçerlik çal??malar?n?n detaylar?n? (örneğin, faktör yükleri, model uyum indeksleri ve teorik temellerle uyumu) netleştirecektir. Tezin referans linki aşağıda sunulmuştur.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik bilgisi bulunmamaktadır (-). Ölçek geli?tirme çal??malar?nda standart bir uygulama olarak, ölçe?in iç tutarlılı?n?n (Cronbach Alfa katsay?s?) ve/veya test-tekrar test güvenilirli?inin incelenmesi beklenir. İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini gösterir.

Güvenirlik katsayılar?, ölçe?in tutarlı ve hatasız ölçüm yapma yetene?ini belirlemek için tezin metodoloji bölümünde detaylandırılmı?tır. Tipik olarak, sosyal bilimler araştırmalarında kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyi (Cronbach Alpha) .70 ve üzeri olarak kabul edilir. Bu ölçe?in geli?tirme sürecinde de bu standartların takip edildi?i varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

?ntibak Ettirici Liderlik Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sağlamak amacıyla faktör analizi tekniklerinin

kullan?ld??? tahmin edilmektedir. Ölçek geli?tirme çal??malar?nda s?kl?kla ba?vurulan bu analizler, ölçe?in alt?nda yatan teorik boyutlar? ke?fetmek ve do?rulamak için kritik öneme sahiptir.

Öncelikle, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?larak ölçek maddelerinin hangi faktörler alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Ard?ndan, elde edilen faktör yap?s?n?n teorik modele uygunlu?unu test etmek üzere **Do?rulamay?c? Faktör Analizi (DFA)** yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ölçe?in adaptif liderlik yap?s?n? do?ru bir ?ekilde temsil edip etmedi?ini gösterir.

Ölçme Arac? Detaylar?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis?)tir.)

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, psikometrik ölçek geli?tirme standartlar?na göre 5'li veya 7'li **Likert Derecelendirme Ölçe?i** format?nda oldu?u varsay?lmaktadır. Derecelendirme bilgisi kaynakta yer almamaktadır (-).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: E?itim Yöneticileri (Okul Müdürleri) ve Muhtemelen Ö?retmenler (Müdürlerin liderlik davran??lar?n? de?erlendirmek üzere).

Ya? Grubu: Yeti?kin (E?itim Kurumlar?nda çal??an profesyoneller).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Eski?ehir Osmangazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü'nde yürütülen bir doktora çal??mas? kapsam?nda, Türkiye'deki okullarda görev yapan yöneticiler ve/veya ö?retmenler örnekleminde uygulanm??tır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim veya Gözlemci Bildirimi (Okul müdürlerinin liderlik davran??lar?n?n, kendileri veya astlar? taraf?ndan de?erlendirilmesi ?eklinde uygulanm??tır).

Anahtar Kelimeler

Liderlik Kuramlar?, Örgütsel De?i?im, E?itim Yönetimi, Psikometrik Özellikler, **Örgütsel Ö?renme**, **Motivasyonel Dil**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Kaynakta belirtilmemis?)tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresi: Kaynakta belirtilmemis?)tir.

?leti?im Adresi: hamitozen@hotmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2015 (Doktora tezinin tamamlanma y?I?).

?zinler ve Ücret: Ölçek, bir akademik çal??ma (yay?nlanmam?? doktora tezi) kapsam?nda geli?tirilmemiştir. Ticari kullan?m? veya kullan?m ücretleri hakk?nda bilgi verilmemiştir. Kullan?m için sorumlu yazar Hamit Özen ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçek maddelerine eri?im genellikle tezin tam metni üzerinden sa?lanabilir.

Tezin tam metnine Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir. Tezin resmi linki a?a??dadır:

Kaynaklar

Ozen, H. (2015). Okul müdürlerinin kulland??? motivasyonel dilin intibak ettirici liderlik üzerine etkisi (Yay?nlanmam?? **doktora tezi**). Eski?ehir Osmangazi Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Eski?ehir.

Tezin çevrimiçi ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Orijinal PDF ba?lant?s? kaynakta mevcut de?ildir (-).

?ntibak Ettirici Liderlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almad???ndan, bu k?s?m bo? b?rak?lmak zorundadır. Ölçek maddelerine eri?im için yukarıda belirtilen doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.

A?a??daki liste, ölçek maddelerinin yer alması gereken alandır:

(Ölçek maddeleri kaynakta sa?lanmam??tır.)